

Lluita al carrer

Volem recuperar la memòria de les dones i dels processos col·lectius en els que el seu paper a les primeres línies de lluita va ser decisiu.

El barri del Raval va ser un dels escenaris clau de la Setmana Tràgica. Només amb detenir-nos un segon en el nom amb el qual es coneixen els fets, la crítica a la Història amb majúscules surt sola. Setmana Tràgica és el nom posat per les classes burgeses, l'església i l'Estat; Revolució de juliol va ser el donat per les classes treballadores. De la mateixa manera, la història convencional de la Setmana Tràgica situa a les dones com a víctimes i passives.

Sol esmentar-se a les dones com a participants de la manifestació espontània del dia 26 de juliol de 1909 contra l'embarcament dels reservistes cap al Marroc. Aquesta manifestació va recórrer el Passeig de Colom i es diu que es va obrir foc sobre aquesta en arribar a capitania general, assenyalant que hi havia "dones i nens". El que no es diu, una vegada que han estat encasellades en el paper "d'assistents a la manifestació" i víctimes d'un foc que semblava no tocar-les, és que les dones també van ser decisives en la incitació a la revolta i en la lluita al carrer. No sol explicar-se que van ser moltes les dones que feien crides espontànies a la vaga i a la insurrecció i que van ser de les primeres detingudes, especialment dones anarquistes com Mercedes Monjo Alcázar, Trinidad de la Torre Devesa o Maria Llopis Bergés. Tampoc s'explica que van estar presents i van participar en les barricades, com les del carrer Hospital o la del carrer Sant Pau, en les cremes de convents i esglésies (23 edificis religiosos cremats al centre durant la nit del 27 de juliol) i en la presa de casernes i comissaries. Per exemple, el dimecres 28 de juliol, moltes dones van participar en l'assalt a la caserna dels Veterans de la Llibertat - milícia formada per un grup de vells soldats del general Prim i que s'havien ofert al capità general per reprimir la revolta-, situada al carrer Sadurní. De l'assalt es van obtenir armes, usades per atacar posteriorment la comissaria del carrer Nou de la Rambla, atac promogut i organitzat per una dona.

Ens agradaria que aquesta petita recuperació de la memòria històrica incidís en el valor col·lectiu dels processos. D'una banda, perquè trenca amb la lògica tradicional de la història de noms i cognoms i, de l'altra, perquè volem homenatjar el valor de la força col·lectiva quan sortim al carrer. Reivindiquem així la memòria, l'herència i les pràctiques de totes les companyes que van resistir i van lluitar abans, i de les que resistim i lluitem ara. Ja sigui en la invisibilitat de la rereguarda i dels grups de suport, ja en el soroll dels explosius, ja amb els crits i els disturbis als carrers. De les que es van partir i ens partim la cara en tots els fronts, estiguin aquests en la primera línia o en l'última.